

Primer es tallaven les línies de comunicació amb l'exterior, deixant aïllada la plaça a batre. Acte seguit, una vegada triat el lloc més feble de la muralla enemiga, es cavava una trinxera paral·lela al llenç defensiu que es volia atacar. Després, s'obria una o més trinxeres en forma de ziga-zaga tot apuntant cap al punt de la muralla que es pretenia foradar. La bretxa era oberta amb canons que eren instal·lats en bateries al llarg de la trinxera d'assalt o ve per mitjà d'una mina subterrània.

Una vegada oberta una "bretxa practicable", es procedia a l'assalt mitjançant unes unitats d'infanteria d'elit anomenades granaders, que mitjançant explosius d'ús manual, intentaven foragitar els defensors de l'obertura. A Lleida, l'atac contra el primer nivell defensiu, les muralles perimetrals de la ciutat, va ser així.

Assalt sobre el Carme

A la plaça Noguerola es conserva un fragment de muralla just en el lloc triat pel duc d'Orleans per obrir bretxa. El 12 d'octubre a las 17 h de la tarda es va produir l'assalt. Els combats van durar fins a la matinada quan el cap dels defensors, el príncep Enric de Hesse-Darmstadt, va ordenar la retirada cap al castell, deixant la ciutat de Lleida a la seua sort.

Les muralles antigues

La Lleida del segle XVIII estava envoltada de muralles d'origen medieval, el bocí més important que es conserva es troba a la vora de la església de Sant Martí. A més a més, partint la ciutat en dos es trobava la cuirassa, un llençol de muralla andalusina on es va lliurar l'última defensa de la coronela lleidatana. Avui podem veure la seua antiga ubicació gràcies als diferents colors i textures de la pavimentació del terra entre el carrer del Carme i la plaça de la Sal.

La capitulació

Continuem fins a la plaça de Sant Joan, que, ara fa tres-cents anys era més petita, però tot i així va ser en aquell indret on es va fer la cerimònia de capitulació de la guarnició del Castell.

Tot i la duresa dels combats, la rendició es va fer de forma pactada i honorable, seguint els protocols de l'època. La sortida dels defensors es va fer per la bretxa, amb les seues armes i la banda de música al capdavant. Presidint la cerimònia, el duc d'Orleans al costat del príncep de Hesse amb unitats franceses fent el passadís d'honor als soldats de la guarnició.

Els hospitals

Seguim pel carrer major fins a l'Antic Hospital de Santa Maria. És probablement la millor construcció de gòtic civil de Lleida. Les obres van començar el 13 d'abril de 1453 i no van finalitzar fins al 1517. Durant els setges que va patir la ciutat el 1644, 1646, 1647 i 1707, va ser utilitzat com a hospital militar de forma temporal. El 1714, després de la Guerra de Successió, va ser destinat a aquesta tasca de forma permanent i se li va canviar el nom a Hospital del Rei. Durant les guerres del segle XVIII, les condicions als hospitals eren terribles, era habitual que els malalts morissin de gana durant el seu ingrés.

El Roser

Continuem pel carrer Cavallers on ens aturarem al convent del Roser. La historiografia local de mitjans del segle XX va parlar d'un crim massiu comès durant el saqueig de la ciutat pels borbònics el 14 d'octubre, en què van ser executats 700 innocents. Les fonts de coetanis als fets parlen de 4 morts o fins i tot ni tan sols fan esment del fet i la engruixida xifra esmentada, no compta amb cap cita de l'època que ho demostrï. De fet es va tractar d'un incident menor dins d'un context bèl·lic d'extrema cruïsa. La veritat és que tal com era habitual en aquells temps, els abusos dels militars sobre la població civil van ser patrimoni dels dos bàndols, de vegades sense que importés si es defensava una o una altra causa.

El Castell

Pujant pel carrer Cavallers podrem accedir al castell principal. El 1641, el cardenal Richelieu va ordenar als enginyers Saint Clair i Saint Pol la construcció al turó de la Seu d'una fortalesa moderna o de traça italiana, capaç de resistir l'artilleria. Aquella decisió va iniciar la progressiva militarització del turó, que va culminar el 1707 amb l'abandonament forçat del culte de la catedral i de la seva transformació en caserna militar el 1746 després de haver-se salvat *"in extremis"* de la seua demolició quan ja havia estat dictaminada per Felip V. La mort del rei i la despesa que suposava construir quarters nous, van protegir la Seu de la destrucció, però no es va poder evitar el desmantellament dels seus ornaments. Durant el setge de 1707, dues-centes famílies lleidatanes es van refugiar dins del Sagrat, on van patir bombardejos, set i una epidèmia de disenteria d'efectes devastadors.

El castell de Lleida és de tipus irregular, que adapta els seus baluards al terreny. Construït a sobre de roca viva, es tracta d'una construcció militar formidable. El 1707, tot i que solament comptava amb menys de la meitat de les muralles actuals, va resultar ser una posició gairebé inconquerible. Tan sols la manca d'aigua i les dissensions internes entre els aliats, van provocar la capitulació, amb honors, de la fortalesa.

Avui en dia el conjunt monumental del turó de la Seu Vella domina la ciutat i es fa visible a desenes de quilometres de distància. L'arquitectura sacra i la militar es fusionen i es barregen formant petròglif gegantí on la història de la ciutat està escrita als seus murs a cops de canó.

Amb el suport de:

Un viatge a la Lleida de 1707

Com s'hi arriba

La millor manera de començar la visita del setge de Lleida de 1707 es des de la mateixa estació de trens. Més o menys, en aquell indret es trobaven les trinxeres d'atac borbòniques que l'1 de setembre d'aquell any van els atacs sobre el sector entre els portals del Carme i Magdalena.

Per què Lleida?

"Els soldats caminen sobre els seus estomacs". Napoleó Bonaparte

Des dels ibers Lleida havia estat un punt estratègic de primera magnitud, era zona de pas i nus de comunicacions. A més a més, des del turó de la Seu, fortificat des de temps immemorials, es domina tota la rica plana agrícola de Lleida. Qui controla Lleida, controla la plana i l'occident català. Des de Juli Cèsar, el mariscal Suchet, passant pel príncep de Condé, el duc d'Orleans i el comte de Harcourt, tots, van intentar conquerir la ciutat amb sort diversa.

Al segle XVIII els soldats vivien del territori que trepitjaven. La riquesa agrícola de la plana de Lleida permetia acollir milers de soldats tant a les campanyes d'estiu com a les parades hivernals. A costa d'una pagesia espoliada fins a l'extenuació per soldats tant amics com enemics.

Com era un setge al segle XVIII?

El setge de Lleida de 1707 va ser un setge per assalt, tot seguint els protocols perfeccionats per enginyers militars en el darrer terç del XVIII con Vauvan a França, Coehorn a Holanda i Medrano a Espanya.